

Roviltnemnda Forvaltningsregion 2

Sak 11/2024 - Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i rovviltregion 2 Sør-Norge 2024/2025

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saken:

- Saksfremlegg og vedtak i sak 10/2024 – Lisensfelling av ulv i rovviltregion 2 i 2024/2025
- Klage fra NOAH for dyrs rettigheter datert 09.09.2024.
- Klage fra Aktivt Rovdyrvern datert 25.08.2024.

Saksopplysninger

Roviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent. Klage skal rettes til KLD, men framsettes for rovviltnemnda. Nemnda skal vurdere klagen ut fra påklagde forhold og eventuelt nye opplysninger i saken. Dersom nemnda ikke - eller bare delvis - tar klagen til følge, sender nemnda denne med sin tilråkning til KLD for endelig avgjørelse.

Klagefrist

Vedtaket i sak 10/2024 om lisensfelling av ulv i region 2 for perioden 2024/2025 ble fattet 22.08.2024 og ble lagt ut på Miljøvedtaksregistrert dagen etter. Enkeltvedtak kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent. Klagen ble fremsatt innen klagefristen den 09.09.2024 (NOAH – for dyrs rettigheter) og 25.08.2024 (Aktivt rovviltvern).

Bakgrunn

Innen klagefristen er det mottatt en klage fra NOAH – for dyrs rettigheter og en klage fra Aktivt rovviltvern. NOAH – for dyrs rettigheter konkluderer med at «*vedtaket utgjør svært uforsvarlig forvaltning av ulv og strider mot nasjonal og internasjonal lov*». Aktivt rovviltvern «*begjærer vedtaket ugyldiggjort*». De skriver videre at «*Subsidiært vil vi kreve at statsforvalteren avkorter jaktperioden, da denne er uforholdsmessig lang og griper inn i parrings- og yngletiden for ulv, noe som er forbudt iht. fredningsplikten*».

I vedtaket 22. august 2024 – sak 10/2024 – åpnet rovviltnemnda for lisensfelling av tre (3) ulver i rovviltregion 2 for perioden 2024/2025. Vedtaket ble gjort med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b og § 77, jf. Rovviltforskriftens § 10. Naturmangfoldloven kapittel II som gir alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk ble lagt til grunn for vedtaket. Basert på sekretariatets saksfremlegg i sak 10/2023 fattet rovviltnemnda følgende vedtak for lisensfelling av ulv i rovvilt region 2 for perioden 2024/2025:

Rovviltnemnda i region 2 viser til den nasjonale målsettingen for rovvilt i regionen. Det er ikke fastsatte mål om yngling av ulv i region 2. Rovviltnemnda anser følgelig å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av ulv etter rovviltforskriften § 10, jamfør § 4 bokstav b og § 7.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige kunnskapen om ulvens bestandsstatus og -utvikling, jamfør naturmangfoldloven § 8 og rovviltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingkvoten på to ulver ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jamfør naturmangfoldloven § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i regionen og føringene i rovviltforliket ligger til grunn for iverksettelse av lisensfelling, jamfør også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr vedtas en kvote for lisensfelling i 2024/2025 på 3 - tre - ulver i forvaltningsregion 2 i fellingsperioden nedfelt i rovviltforskriften § 10 bokstav e. Fellingene anses ikke å være til hinder for å nå nasjonalt bestandsmål eller true overlevelsen av bestanden på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5. Rovviltnemnda åpner for felling av ulv i hele regionen.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling via statsforvalternes kvotetelefoner og å registrere seg for varsling via statsforvalternes SMS-tjeneste.

Rovviltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, jamfør §§ 4, 7 og 10 i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

Ved kunnskap om forekomst i regionen av individer av ulv som er særlig viktig for den genetiske variasjonen i den sørskandinaviske bestanden (finsk-russisk opphav), vil mulige tiltak fortløpende vurderes av statsforvalterne, herunder om lisensfelling av ulv bør stanses i hele eller deler av regionen. Rovviltnemnda tildeler Statsforvalteren myndighet til å gjøre det som er nødvendig for å redusere sannsynligheten for at disse felles, dersom det kommer kunnskap om genetisk verdifulle individer på vandring i, eller nær området der det er åpnet for lisensfelling.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent ved publisering i Miljøvedtaksregisteret.

Hovedinnholdet i klagen

NOAH - for dyrs rettigheter og Aktivt Rovdyrvern klager i brev datert 09.09.2024 og 25.08.2024 på rovviltnemndas vedtak om lisensfelling av ulv i rovviltregion 2 for perioden 2024/2025.

NOAH ber om at vedtaket omgjøres og at det ikke åpnes for lisensfelling av ulv i region 2 i 2024/2025. NOAH mener at vedtaket utgjør svært uforsvarlig forvaltning av ulv og strider mot nasjonal og internasjonal lov. Aktivt Rovdyrvern krever vedtaket ugyldiggjort, og sekundært at jakten tiden avkortes. Klagen er omfattende og gjengis ikke i sin helhet. Nedenfor refereres kun hovedmomentene fra de innkomne klagen. Klagen er vedlagt saksframlegget.

Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter

- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt, og vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. nml. § 8. NOAH mener at det ikke bør tillates lisensfelling utenfor ulvesonen, siden det i seg selv vil være skadelig for bestandens overlevelse på lang og kort sikt.

- Vilkåret om skade er ikke oppfylt. NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist bevis om at tap av beitedyr forårsaket av ulv i region 2 eller at skadepotensialet er av en slik størrelse eller alvorlighetsgrad at nml. § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og har ikke tilstrekkelig drøftet eventuelle andre løsninger. Det finnes tiltak som forskningen har bevist mer effektive for å beskytte tamme husdyr mot rovdyr. NOAH mener derfor at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt i denne saken, jf. nml. § 18 andre ledd og Bernkonvensjonens artikkel 9.

Klagen fra Aktivt Rovdyrvern

- Bestandsstatus: Den samlede jaktkvoten blir for stor beskatning av bestanden og truer slik bestandens overlevelse i Norge, i strid med unntaksvilkårene om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen måte.
- Vedtaket bryter med nasjonal og internasjonal lov.
- Samlet belastning på bestanden: Samlet sett er det norske kvoten for stor. Det er heller ikke tatt hensyn til lisensjakten i Sverige.
- Ulv er så innavlet og fåtallig at alt taler for at det er uforsvarlig og lovstridig å jakte på ulv overhodet i Skandinavia.
- Rovviltnemndas mandat er å ivareta en todelt målsetting; både hensyn til beitenæringene, men også til å ivareta truede bestander av rovvilt. ARV erfarer at det utelukkende er beitenæringene som ivaretas av Rovviltnemnda. De forholder seg slik ikke til sitt mandat og det enorme ansvaret og tilliten de gis av det norske folk i det å bevare og styrke våre fåtallige og hardt innavlede ulver.
- Det gjøres generelt for lite for å ivareta genetisk viktige individer i Norge, de skytes før DNA-resultatet foreligger. Denne forutsetningen (jf. avtale med Sverige fra 2012) for vårt lave bestandsmål oppfylles ikke og bør derfor kompenseres med et vesentlig høyere minimums bestandsmål.
- Aktivt rovdyrvern mener at lovanvendelsen er feil. Naturmangfoldloven § 18 b og c kan ikke benyttes i dette tilfellet. De mener det foreligger indikasjoner på at bestanden er under bestandsmålet og at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 burde tre i kraft.

Sekretariatets vurdering

NOAH - for dyrs rettigheter er en ideell medlemsorganisasjon som jobber for å motvirke utnytting og mishandling av dyr. Sekretariatet anser organisasjonene for å ha rettslig klageinteresse i saken. Aktivt rovdyrvern er en forening som jobber for bevaring og styrking av rovviltbestanden og deres leveområde i Norge. Sekretariatet anser organisasjonen for å ha rettslig klageinteresse saken. Klage er framsatt innen fristen.

Stortinget har gjennom rovviltforliket av 2004 og 2011, og ved behandling av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, Innst. 330 S (2015-2016) og Innst. 257 L (2016-2017) lagt føringer for forvaltningen av ulv og annet rovvilt. Forvaltningen av ulv og andre fredete rovdyr skal gjennomføres innenfor de rettslige rammene Stortinget har fastlagt. I 1986 sluttet Norge seg til Europarådets konvensjon av 19. september 1979 om vern av ville europeiske planter og dyr, og deres leveområder (Bernkonvensjonen). I 2009 vedtok Stortinget lov om naturmangfold (naturmangfoldloven). Forannevnte legger de overordnede rammene for rovviltforvaltningen. Det betyr blant annet at forvaltningen skal forsøke å nå vedtatte bestandsmål innenfor de fastsatte, rettslige rammene for

uttak. Forvaltningen skal tilsvarende praktisere prinsippet om en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rovvilt er prioritert i noen områder og beitedyr i andre områder.

De regionale rovviltnemdene er offentlige viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av rovvilt i sin region, jf. rovviltforskriften § 2 k). Rovviltnemnda skal gjennomføre vedtatt nasjonal politikk innenfor sin region, jf. rovviltforskriften § 5. Rovviltnemdenes vedtak om kvote for lisensfelling kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. §18. Ellers følger klagebehandlingen forvaltningslovens regler.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet.

Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Momentene som anføres i klagen er i hovedsak vurdert og redegjort for i saksframlegget til saken. Sekretariatet viser ellers til at nemndene har vedtatt innstillingen som lå i saksframlegget, og at saksframlegget derfor utgjør begrunnelsen for vedtaket.

Sekretariatet har i saksframlegget som ligger til grunn for rovviltnemndas behandling, redegjort for gjeldende politiske føringer, naturmangfoldloven og rovviltforskriften som grunnlag for vedtaket. Samtidig forutsettes det at norsk rett er i samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser. Gjennom saksframlegget har rovviltnemnda blitt forelagt en oppdatert redegjørelse for bestandssituasjon for ulv og omfanget av skader på husdyr og tamrein.

Klagene har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til hjemmelsgrunnlaget som tilsier en omgjøring av vedtaket. Sekretariatet anser at nemnda gjennom saksframlegget har hatt tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å gjøre en avveining av den arealdifferensiert forvaltning og muligheten til å iverksette andre tilfredsstillende tiltak. Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fastsette kvotens størrelse og fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17.

Konklusjon

Klageren har anført at vilkårene for felling ikke er oppfylt, det vil si at det ikke er hjemmel til å åpne for lisensfelling.

I henhold til forvaltningsloven § 33 (saksforberedelse i klagesak), andre ledd, skal underinstansen (dvs. rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Etter forvaltningsloven § 33, fjerde ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt, dersom det ikke treffes en avgjørelse som nevnt i annet ledd.

Klagesaken er forberedt fra sekretariatets side.

Sekretariatet legger til grunn at hjemmelsgrunnlaget har inngått i nemndas vurdering og at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17.

Sekretariatet kan ellers ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier en omgjøring av rovviltnemndas vedtak av 22.08.2024.

Innstilling

1. Om rettslige forhold: Rovviltnemnda viser til at klagene har innkommet innen fristen og at klagerne har rettslig klageinteresse.

2. Nemndas klagebehandling: Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10, jf. også forvaltningsloven § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 22.08.2024 i sak 10/2024, og klagene sendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.